

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/25/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017200760
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017200760.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): G. K. F. G., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Irackej republiky, právne zastúpený: AGM partners s.r.o., Hlavné námestie 3, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície PZ Bratislava, Hrobáková 44, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Č.p.: PPZ-HCP-BA6-4841-27/2016-PPC zo dňa 24.10.2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/92/2018-86 zo dňa 10.09.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobcovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím Č.p. PPZ-HCP-BA6-4841-27/2016-PPC zo dňa 24.10.2016 (ďalej len „prvostupňové správne rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa“) Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava (ďalej len „prvostupňový správny orgán“ alebo „správny orgán prvého stupňa“) podľa ustanovenia § 33 ods. 6 písm. g/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon“) s poukazom na ustanovenie § 33 ods. 1 písm. a/ zákona zamietlo žiadosť žalobcu o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky na účel podnikania.

2. Žalobca dňa 09.06.2016 podal na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Bejrúte žiadosť o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky na účel podnikania, s tým, že správny orgán prvého stupňa po vyhodnotení dôkazov dospel k záveru, že na základe stanoviska Ministerstva hospodárstva SR nebude podnikateľská činnosť žalobcu prínosom pre hospodárstvo Slovenskej republiky, preto žiadosti žalobcu nevyhovel.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd v Bratislave uznesením uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 180 ods. 1 SSP odmietol žalobu žalobcu ako neprípustnú s odôvodnením, že žaloba bola podaná proti prvostupňovému rozhodnutiu.

4. Krajský súd k námietke odňatia možnosti konať pred súdom, pretože žalobcovi nebolo umožnené podať odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu uviedol, že táto námietka nebola dôvodná. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že splnomocnenému zástupcovi žalobcu bolo na jeho adresu doručované rozhodnutie žalovaného zo dňa 24.10.2016, z pripojenej obálky obsahujúcej uvedené rozhodnutie vyplýva, že si ju splnomocnený zástupca neprevzal v odbernej lehote (1. neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie zo dňa 03.11.2016, 2.opakované doručenie 04.11.2016, 3. deň uloženia zásielky 04.11.2016, dátum vrátenia 23.11.2016). Dňa 12.12.2016 splnomocnený zástupca žalobcu žiadal o nahliadnutie do spisu, termín nahliadnutia bol stanovený na 12.12.2016 o 17:15 hod, o čom bol spísaný záznam a zo spisového materiálu bola vyhotovená kópia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania.

5. Krajský súd ďalej uviedol, že žalovaný dňa 29.12.2016 obdržal žiadosť splnomocneného zástupcu žalobcu o doručenie predmetného rozhodnutia. Uviedol, že v období od 01.11.2016 do 24.11.2016 sa nezdržiaval v mieste, kam bolo rozhodnutie adresované, v tomto období sa zdržiaval výlučne v Rakúsku.

6. Dňa 16.01.2017 obdržal splnomocnený zástupcu žalobcu zásielku od žalovaného, v ktorej okrem iného mu bolo oznámené, že k žiadosti o opätovné doručenie zásielky nebol pripojený doklad, ktorý preukazuje, že sa v období od 01.11.2016 do 24.11.2016 zdržiaval v Rakúsku. Splnomocnený zástupcu žalobcu bol vyzvaný, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy predložil hodnoverný doklad o jeho nezdržiavaní sa v mieste doručenia, teda jeho prítomnosť na území SR v čas doručovania predmetnej písomnosti a aby predložil originál oznámenia o uložení zásielky. Splnomocnený zástupca žalobcu bol poučený, že v prípade, že nedoručí v určenej lehote požadované doklady, žalovaný bude podľa § 24 ods. 2 SP za deň riadneho doručenia písomnosti považovať dátum 07.11.2016.

7. Dňa 17.01.2017 splnomocnený zástupcu žalobcu nahliadol do spisu a dňa 27.01.2017 doručil žalovanému písomnosť- doloženie dokladov, v ktorej uviedol, že zasiela doklad o jeho nezdržiavaní sa v mieste doručovania, a to čestné vyhlásenie osoby (s úradne osvedčeným podpisom), ktorá potvrdzuje, že sa v čase doručovania zdržiaval vo Viedni.

8. Krajský súd po citácii ustanovenia § 180 ods.1 SSP a po zistení, že žalobca napadol žalobou prvostupňové rozhodnutie, žalobu odmietol ako neprípustnú podľa §98 ods. 1 písm. g/ SSP.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

9. Žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) podal proti uzneseniu v celom rozsahu v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu, že

- krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- podľa sťažovateľa s názorom krajského súdu, že sťažovateľ napadol prvostupňové rozhodnutie, proti ktorému bolo možné podať opravný prostriedok nebolo možné súhlasiť z dôvodu, že žalovaný doručoval rozhodnutie na miesto, kde sa splnomocnený zástupca žalobcu nezdržiaval, z čoho vyplýva, že adresát písomnosti nie len že nemohol prevziať zásielku, ale sa ani nemohol dozvedieť o jej uložení, preto z dôvodu nesprávnej aplikácie ustanovení o doručovaní toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, a teda sťažovateľ nemohol voči nemu uplatniť opravný prostriedok.

10. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa poukázal na vyjadrenie k žalobe, ktoré považoval za dostatočné a vyčerpávajúce reagujúce na všetky námietky sťažovateľa.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ďalej len „S.s.p.“) postupom podľa § 492 ods. 2 S.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalobcu je nutné ako nedôvodnú zamietnuť.

13. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bolo uznesenie krajského súdu, ktorým tento odmietol žalobu, sťažovateľa ako neprípustnú.

14. Námietku sťažovateľa, že došlo zo strany krajského súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu ustanovení SP o doručovaní rozhodnutia, a že fikcia doručenia nemohla nastať, pretože splnomocnený zástupca sťažovateľa čestným vyhlásením preukázal, že v čase doručovania rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu sa zdržiaval v Rakúsku, vyhodnotil ako nedôvodnú.

15. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že doručovanie písomností v predmetnom správnom konaní bolo potrebné posudzovať podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (účinnom do 30.06.2017). Doručovanie písomností bolo upravené v ustanoveniach § 24 a § 25 tohto zákona. Uvedené ustanovenia upravujú doručovanie dôležitých písomností, najmä rozhodnutí. Okrem rozhodnutí sa podľa predmetných ustanovení doručujú aj iné dôležité písomnosti, napríklad oznámenie o začatí konania, výzva na vykonanie úkonu v konaní a podobne.

16. Doručovateľ v prípade, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, pokračuje v doručovaní postupom upraveným ustanovením § 24 ods. 2 Správneho poriadku. Najskôr doručovateľ vhodným spôsobom adresáta upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Doručovateľ upozorňuje adresáta o uložení zásielky na pošte na štandardizovanom tlačive - Oznámení o uložení zásielky. Deň uloženia zásielky vyznačí doručovateľ na uvedenom oznámení a na doručenke, ktorá tvorí súčasť listovej obálky. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Na aplikáciu fikcie doručenia je potrebné, aby boli splnené nasledovné podmienky: (1) adresát sa v mieste doručenia zdržiava, (2) neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie, (3) neúspešné opakované doručenie a (4) uloženie zásielky na pošte. Jednotlivé podmienky aplikácie fikcie doručenia si uvedieme nižšie.

17. Prvou podmienkou aplikácie fikcie doručenia je, že adresát sa v mieste doručenia zdržiava. Zdržiavanie sa v mieste doručenia znamená, že adresát skutočne v mieste doručenia býva a má teda možnosť osobne si zásielku prevziať. O zdržiavaní sa v mieste doručovania nemožno hovoriť, ak je adresát napríklad na dovolenke, hospitalizácii v nemocnici a podobne. Ide o také prekážky, pre ktoré nielenže nemohla byť adresátovi písomnosť osobne doručená, ale ani nemal možnosť sa dozvedieť, že písomnosť je uložená na pošte. K otázke zdržiavania sa v mieste doručovania a preukázania tejto skutočnosti sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze so sp. zn. II. ÚS 278/2011-13 zo dňa 16. júna 2011. V predmetnom uznesení uviedol, že „dôkazné bremeno preukázať, že adresát sa v čase doručovania v mieste doručovania nezdržiaval, znáša adresát, a nie správny orgán“ a uviedol tiež, že „čestné vyhlásenie adresáta, že sa v mieste bydliska nezdržiaval v čase doručovania, však na unesenie dôkazného bremena nepostačuje, lebo ide iba o tvrdenie. Je potrebný aj objektívny dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste.“

18. Pokiaľ teda adresát (v danom prípade splnomocnený zástupca sťažovateľa) preukazuje nezdržiavanie

sa v mieste doručenia, resp. zdržiavanie sa na inom mieste (v Rakúsku) iba svojím čestným vyhlásením, ide o jeho tvrdenie, ktoré nepodložil žiadnym objektívnym dôkazom a takéto čestné vyhlásenie nemožno bez ďalšieho objektívneho dôkazu (potvrdenie reálnosti pobytu v Rakúsku napr. služobnou cestou, súkromnou cestou - potvrdenými hodnoverným dokladom) považovať za hodnoverný dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste.

19. Ďalšou podmienkou aplikácie fikcie doručenia sú dva neúspešné pokusy o doručenie a následné uloženie zásielky na pošte. Uvedené skutočnosti doručovateľ vyznačí na doručenke, ktorá tvorí súčasť doručovacej obálky. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je dôležité, aby správny orgán použil na doručovanie správnu obálku. Ide o obálku určenú na opakované doručenie do vlastných rúk. Pri použitej nesprávnej obálke doručovateľ nebude aplikovať postup podľa ustanovenia § 24 ods. 2 Správneho poriadku a nemôže dôjsť k fikcii doručenia. O splnení tejto podmienky (viď bod 4. tohto rozhodnutia) nemal kasačný súd žiadne pochybnosti.

20. Keď je zásielka uložená na pošte, pošta ju zväčša ukladá 18 dní. Na tretí deň od uloženia však dochádza k fikcii doručenia, teda zásielka sa považuje za doručенú, aj ak si ju adresát neprevzal, alebo ju prevzal po uplynutí trojdňovej lehoty. Ak tretí deň pripadne na deň pracovného pokoja, alebo deň pracovného voľna, za deň doručenia sa považuje najbližší budúci pracovný deň. Ak napríklad tretím dňom je sobota, za deň doručenia sa považuje pondelok.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení so sp. zn. 10Sžd/20/2011 zo dňa 25. apríla 2012 uviedol, že: „Predpokladom aplikácie fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku nie je vrátenie nedoručenej zásielky správnomu orgánu (ako je to napr. pri doručovaní právnickým osobám podľa § 25 ods. 2 Správneho poriadku). Správny poriadok v § 24 ods. 2 ustanovuje nasledujúce podmienky, za splnenia ktorých sa zásielka považuje za doručенú, a to bez ohľadu na jej skutočné doručenie: (i) adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiaval, (ii) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu, (iii) nový (druhý) pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, (iv) doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil adresáta o uložení písomnosti na pošte, (v) adresát si nevyzdvihol písomnosť do troch dní od jej uloženia. Ak sú splnené všetky vyššie uvedené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, príp. sa o uložení zásielky dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty.“

Z uvedenej citácie je zrejmé, že aj keď adresát prevezme rozhodnutie po uplynutí troch dní od uloženia na pošte, dňom doručenia je tretí deň a od tohto dňa je potrebné počítat lehotu na podanie opravného prostriedku.

22. Z obsahu administratívneho spisu vôbec nie je zrejmé, že sťažovateľ podal opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu, napokon to nespochybňuje ani samotný sťažovateľ.

23. Zo znenia ustanovenia § 180 ods. 1 SSP jednoznačne vyplýva, že žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

24. Žalovaný orgán verejnej moci nie je určený tvrdením žalobcu, ale priamo zákonom. To v preklade znamená, že správny súd v súlade so zásadou iura nova curia nie je viazaný označením žalovaného v žalobe, ale je povinný sám žalovaného určiť, v závislosti od predmetu prieskumu označeného žalobcom. Ak však chýba rozhodnutie druhostupňového orgánu, pretože sťažovateľ nevyužil opravný prostriedok proti nemu, inými slovami nie je splnená zákonná podmienka súdneho prieskumu daná ustanovením § 180 ods. 1 SSP (pričom správnomu orgánu nemožno vytknúť, že postupoval v rozpore so zákonom, keď vychádzal z toho, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo doručené sťažovateľovi tzv. fikciou doručenia), nebolo možné v postupe a rozhodnutí krajského súdu vidieť nesprávne právne posúdenie, ale naopak rozhodnutie krajského súdu o odmietnutí žaloby ako neprípustnej bolo potrebné považovať za vecne správne.

25. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky.

26. Najvyšší súd konštatuje, že námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako bezpredmetné, preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol podľa ustanovenia § 461 S.s.p.

27. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý nemal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov tohto konania

nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.)

28. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.